

Active Ageing in het woonzorgcentrum: droom of realiteit?

Prof. dr. Ellen Gorus – Drs. Lien Van Malderen

Vakgroep Gerontologie
Vrije Universiteit Brussel
www.vub.ac.be/GERO

3-9-2014 pag. 1

Achtergrond

- Demografische ontwikkelingen
  - Dubbele vergrijzing
- Zorg:
  - Alhoewel de gezondheid van ouderen globaal verbeterd
  - *Toch* sterke toename van vraag naar zorg/dienstverlening in komende decennia

3-9-2014 pag. 2

Achtergrond

Dominant negatief stereotiep beeld rond ouderen en verouderen:

- **Disengagement theorie**: ouderen dienden zich terug te trekken uit maatschappij, rollen en relaties (Cumming & Henry, 1961)
- Levensloop geordend volgens **3 fasen**: leren, werken, rusten (Kohli, 1986)
- Ouderen = **beperkingen**

3-9-2014 pag. 3

Achtergrond:

Grotere bewustwording in voorbije decennia:

- nood aan andere kijk op ouderen:
  - o nood aan ouderen in **positief** en **participato-**
risch daglicht te zien.
  - o kijken naar **mogelijkheden** en **wensen** van
ouderen

Achtergrond

- Tegenbeweging: focus op mogelijkheden en aanpassingsvermogen van ouderen
- Verschillende voorlopers/aanverwante concepten
  - Successful ageing (te onrealistische verwachtingen)
  - Productive ageing (participatie maar uitsluitend arbeidsmarkt)
  - Healthy Ageing (enge focus op gezondheid)
  - ...

Active Ageing

= een proces dat zich tot doel stelt de **levenskwaliteit** van ouderen te vergroten door zich te richten op hun **gezondheid**, **bescherming**, maar vooral hun **participatie** (WHO, 2002)

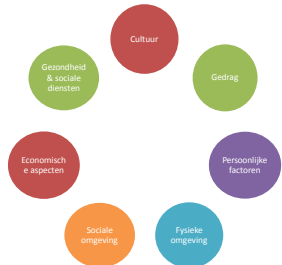

Active Ageing

Kent verschillende determinanten (WHO, 2002):

3-9-2014 pag. 7

Active ageing in woonzorgcentra (wzc): Achtergrond

- WHO hanteert expliciet een levensloopvisie
- onderzoek tot nu toe vooral gericht naar thuiswonende ouderen (de nog actieve oudere)
- maar Active Ageing is een recht van **alle** ouderen, ook de meer fragiele (WHO, 2002)

3-9-2014 pag. 8

Active Ageing in wzc: doelen

- Nagaan van het **nut** van Active Ageing in het wzc en hoe Active Ageing **vorm** kan krijgen binnen deze muren
- Nagaan welke **acties** (interventies) reeds zijn ondernomen tot nog toe om de **levenskwaliteit** van bewoners te vergroten
- (Nagaan van de **huidige** Active Ageing-**situatie** in de Vlaamse wzc)
- **Invoeren** van een Active Ageing **methode**/werking binnen het wzc

3-9-2014 pag. 9

Active Ageing in het wzc: nut en vormgeving

Resultaten:

Doel: nagaan van **nut** van Active Ageing in het wzc en hoe dit vorm kan krijgen

- Active Ageing is belangrijk en zinvol na te streven in wzc
- Active Ageing in wzc wordt gekenmerkt door verschillende determinanten

---

 Van Malderen L, Mets T, De Vriendt P, Gorus E. 2013. The Active Ageing-Concept translated to the residential long term care: a Qualitative Study. *Quality of Life Research*, 22(5): 929-937. 3-9-2014 pag. 10

Active Ageing in het wzc: nut en vormgeving

Determinanten:

 Van Malderen L, Mets T, De Vriendt P, Gorus E. 2013. The Active Ageing-Concept translated to the residential long term care: a Qualitative Study. *Quality of Life Research*, 22(5): 929-937. 3-9-2014 pag. 11

Active Ageing in het wzc: nut en vormgeving

Cultuur

- de cultuur van het wzc is belangrijk
- open visie/cultuur waar iedereen welkom is

 Van Malderen L, Mets T, De Vriendt P, Gorus E. 2013. The Active Ageing-Concept translated to the residential long term care: a Qualitative Study. *Quality of Life Research*, 22(5): 929-937. 3-9-2014 pag. 12

Active Ageing in het wzc: nut en vormgeving

Gedrag

bewoners informeren over gezonde levensstijl, maar deze niet opleggen

---

Van Malderen L, Mets T, De Vriendt P, Gorus E, 2013. The Active Ageing-Concept translated to the residential long term care: a Qualitative Study. *Quality of Life Research*, 22(5): 929-937. 3-9-2014 pag. 13

Active Ageing in het wzc: nut en vormgeving

Psychologische factoren

- dingen bespreekbaar maken, hulp bieden in omgaan met verlies, samen praten
- bewoners het gevoel geven controle te hebben over het eigen leven
- trainen van het geheugen

Van Malderen L, Mets T, De Vriendt P, Gorus E, 2013. The Active Ageing-Concept translated to the residential long term care: a Qualitative Study. *Quality of Life Research*, 22(5): 929-937. 3-9-2014 pag. 14

Active Ageing in het wzc: nut en vormgeving

Fysieke omgeving

- buurt: comfort, geborgen, doorleefd
- vervoer: openbaar en aangepast
- ligging: buurt v vroeger, bij kinderen
- gebouw: mooi, cafetaria, tuin, privacy, hygiënisch
- kamers: ruim, mooi, individueel
- huiselijkheid: huiselijke inrichting, gevoel van thuis komen creëren, eigen meubilair

---

Van Malderen L, Mets T, De Vriendt P, Gorus E, 2013. The Active Ageing-Concept translated to the residential long term care: a Qualitative Study. *Quality of Life Research*, 22(5): 929-937. 3-9-2014 pag. 15

Active Ageing in het wzc: nut en vormgeving

Sociale omgeving

- sociale ondersteuning (stimuleren contacten)
- Levenslang leren
- tegengaan geweld en misbruik
- respectvolle, vriendelijke omgang

Van Malderen L, Mets T, De Vriendt P, Gonus E, 2013. The Active Ageing-Concept translated to the residential long term care: a Qualitative Study. *Quality of Life Research*, 22(5): 929-937. 3-9-2014 pag. 16

Active Ageing in het wzc: nut en vormgeving

Economische factoren

- sociale bescherming
- aanbieden vrijwilligerswerk, wens tot zich nuttig, zinvol te blijven voelen

---

Van Malderen L, Mets T, De Vriendt P, Gonus E, 2013. The Active Ageing-Concept translated to the residential long term care: a Qualitative Study. *Quality of Life Research*, 22(5): 929-937. 3-9-2014 pag. 17

Active Ageing in het wzc: nut en vormgeving

Zorg

- fysieke zorg
- emotionele zorg
- zorg op maat
- coördinatie zorg

Van Malderen L, Mets T, De Vriendt P, Gonus E, 2013. The Active Ageing-Concept translated to the residential long term care: a Qualitative Study. *Quality of Life Research*, 22(5): 929-937. 3-9-2014 pag. 18

Active Ageing in het wzc: reeds ondernomen acties voor versterken levenskwaliteit

Doel: nagaan **ondernomen acties** om de levenskwaliteit van bewoners te vergroten

- Animatie:
- Radioprogramma (+)
  - Tuinieren (+)
  - Humorsessies (+)
  - Vertellen verhalen (+)

Van Malderen L, Mets T, Gorus E. 2013. A systematic review on intervention studies performed in residential care settings for older people aimed at enhancing the quality of life of the residents. *Ageing Research Reviews*, 2: 141-150. 3-9-2014 pag. 25

Active Ageing in het wzc: reeds ondernomen acties voor versterken levenskwaliteit

Zinnvolle tijdsbesteding:

3-9-2014 pag. 26

Active Ageing: belang & realisatie van **zinnvolle tijdsbesteding**

Nood aan kennis van **behoeften** & **wensen** van bewoners rond zinnvolle tijdsbesteding in het wzc

3-9-2014 pag. 27

Conclusie

Active Ageing is belangrijk in wzc om de levenskwaliteit van de bewoners optimaal te vergroten.

- ➔ er moet rekening worden gehouden met de **verschillende levensdomeinen/determinanten** die het leven van de bewoners beïnvloeden.
- ➔ de **bewoner** dient hier **actief** in **betrokken** te worden, de participatie van de bewoner staat centraal.
- ➔ de **behoeften en wensen** van de bewoner dienen gekend te zijn.
- ➔ **participatorisch actie onderzoek** kan helpen de bewoners systematisch te horen en de werking van het wzc aan te passen opdat de levenskwaliteit kan worden vergroot
- ➔ de huidige werking is hier **nog niet optimaal** op afgestemd (zie resultaten studies)

  Er is nog veel werk mogelijk

3-9-2014 pag. 31

Bedankt

VRAGEN?

Vakgroep Gerontologie
www.vub.ac.be/GERO

 3-9-2014 pag. 32
